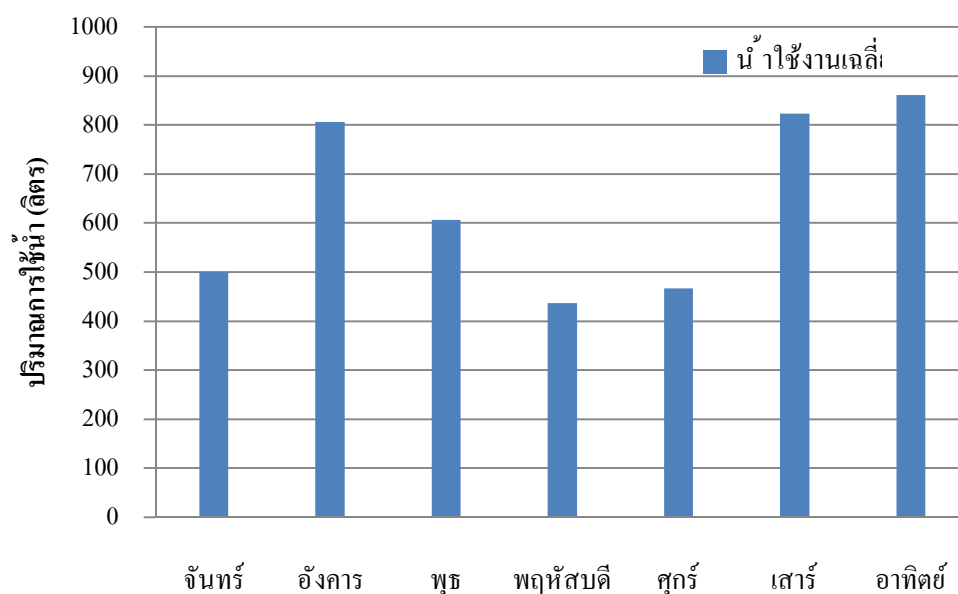

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การออกแบบระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ราคาประหยัดสำหรับรีสอร์ทในเขตปริมณฑล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จากสถานที่ติดตั้งระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานรังสีอาทิตย์ราคาประหยัด รีสอร์ทแห่งหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการศึกษาการออกแบบระบบผลิตน้ำ ร้อนรังสีอาทิตย์ราคาประหยัดสำหรับรีสอร์ทในเขตปริมณฑล และประเมินความสามารถของระบบในอัตราส่วนของพื้นที่รับแสงอาทิตย์กับขนาดของถังเก็บน้ำ ร้อนที่ต่างกัน ซึ่งสามารถช่วยในการตัดสินใจสำหรับผู้ออกแบบระบบผลิตน้ำ ร้อนรังสีอาทิตย์ราคาประหยัด ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษา

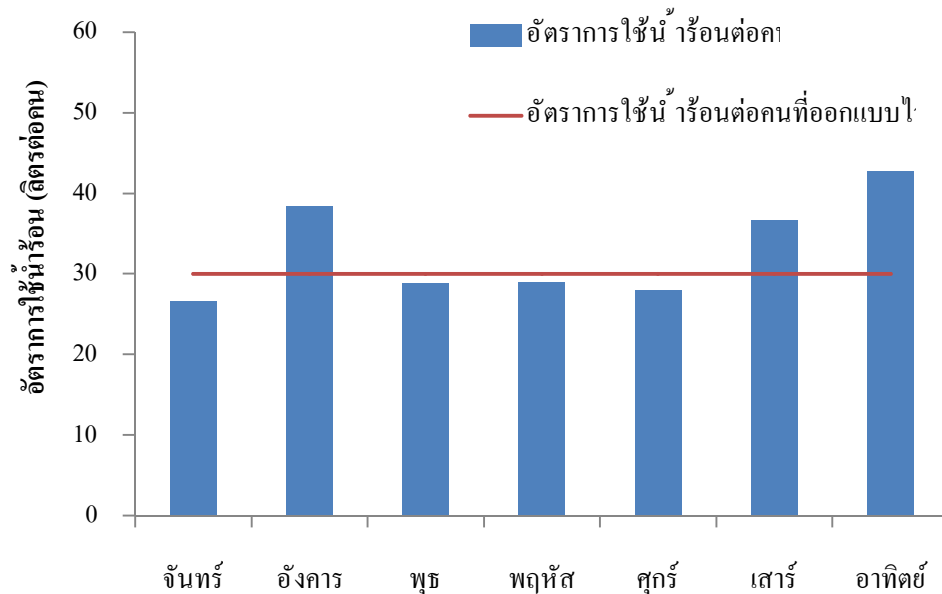
4.1 ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้น้ำร้อนของรีสอร์ทแห่งหนึ่งในเขตปริมณฑล

ก. การศึกษาพฤติกรรมการใช้น้ำ ร้อนของผู้เข้าพักจากข้อมูลการใช้งานของระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ราคาประหยัดในเดือนตุลาคม นำมาแจกแจงการใช้น้ำ ร้อนชั่วโมงต่อทั้ง 7 วัน เพื่อหาพฤติกรรมการใช้น้ำ ร้อนของรีสอร์ทแห่งนี้ ว่าตรงตามคำแนะนำในการออกแบบหรือไม่จากการศึกษา ระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ราคาประหยัดสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้น้ำ ร้อนของรีสอร์ทฯ สรุปได้ดังรูปที่ 4.1

รูปที่ 4.1 พฤติกรรมการใช้น้ำ ร้อนของผู้เข้าพักรีสอร์ทเฉลี่ย 7 วัน

ข. การศึกษาอัตราการใช้น้ำรายคนของผู้เข้าพักทำการวิเคราะห์อัตราการใช้น้ำร้อนของผู้เข้าพักที่รีสอร์ทแห่งหนึ่งโดยเก็บข้อมูลจำนวนผู้เข้าพักต่อวันแล้วหารด้วยปริมาณน้ำร้อนที่ใช้งานทั้งหมดในวันนั้นๆ สามารถแจกแจงอัตราการใช้น้ำต่อคนต่อวันได้ดังรูปที่ 4.2

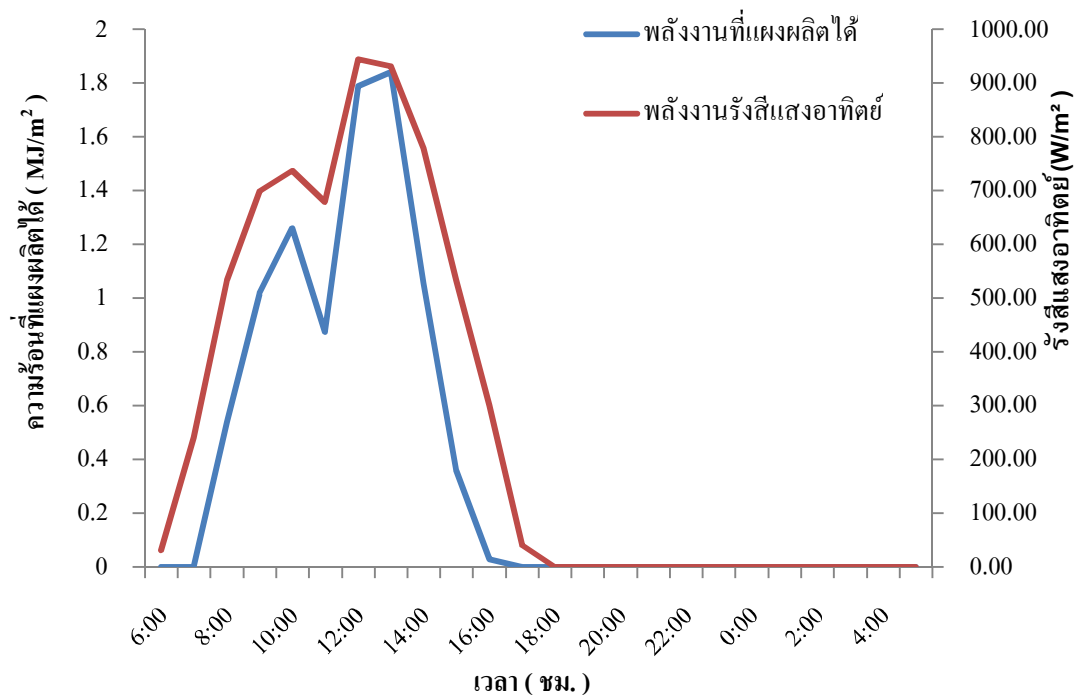

รูปที่ 4.2 อัตราการใช้น้ำร้อนของผู้เข้าพักแจกแจงตามวัน

จากรูปที่ 4.2 เส้นสีแดงแสดงอัตราการใช้น้ำร้อนเฉลี่ยที่ออกแบบไว้ โดยอิงตามข้อกำหนดของ ASHRAE ที่อัตราการใช้น้ำร้อน 30 ลิตรต่อคนต่อวัน ส่วนกราฟแท่งสีฟ้าแสดงอัตราการใช้น้ำร้อนของผู้เข้าพักจริงในช่วงการเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 2 เดือน ณ รีสอร์ทแห่งหนึ่งในเขตปริมณฑลจะเห็นว่าอัตราการใช้น้ำร้อนต่อคนของผู้เข้าพักจริงนั้นใกล้เคียงกับอัตราการใช้น้ำร้อนต่อคนที่ใช้ในการออกแบบที่ 30 ลิตรต่อคนต่อวัน

4.2 ผลการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแสงอาทิตย์กับความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้

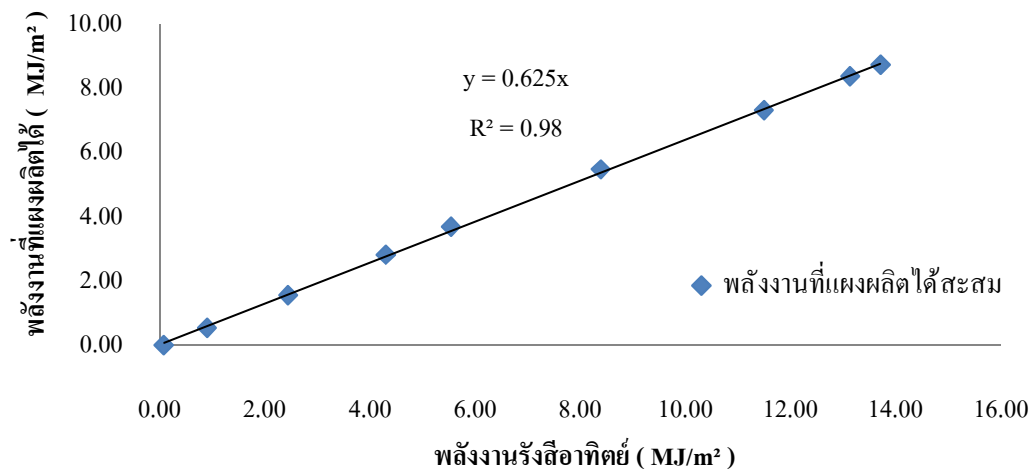
ก. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแสงอาทิตย์กับความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้ จากข้อมูลของระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ราคาประหยัด ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2556 นำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแสงอาทิตย์กับความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้ ดังรูปที่ 4.3

รูปที่ 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแสงอาทิตย์กับความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้

จากรูปที่ 4.3 กราฟเส้นสีแดงคือค่ารังสีอาทิตย์ที่ตกกระทบตัวเก็บรังสีอาทิตย์ ส่วนเส้นสีน้ำเงินคือค่าพลังงานที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์สามารถเปลี่ยนพลังงานจากรังสีอาทิตย์มาเป็นพลังงานความร้อน ซึ่งจากรูปที่ 4.3 จะเห็นได้ว่ากราฟทั้งสองเส้นนี้มีแนวโน้มที่คล้ายกันแต่มีช่องว่างของช่วงเวลาอยู่ขณะหนึ่ง เป็นผลอันเนื่องมาจากความล่าช้าของตัวเก็บรังสีอาทิตย์ในการเปลี่ยนพลังงานจากพลังงานรังสีอาทิตย์มาเป็นความร้อนในช่วงแรกตัวเก็บรังสีอาทิตย์ต้องสะสมพลังงานรังสีอาทิตย์ปริมาณหนึ่งก่อนที่จะสามารถเปลี่ยนมาในรูปแบบความร้อน ส่วนในช่วงหลังเมื่อแสงอาทิตย์น้อยลงตัวเก็บรังสีอาทิตย์ยังคงเก็บความร้อนสะสมอยู่จึงค่อยปล่อยพลังงานความร้อนนั้นสู่น้ำร้อน

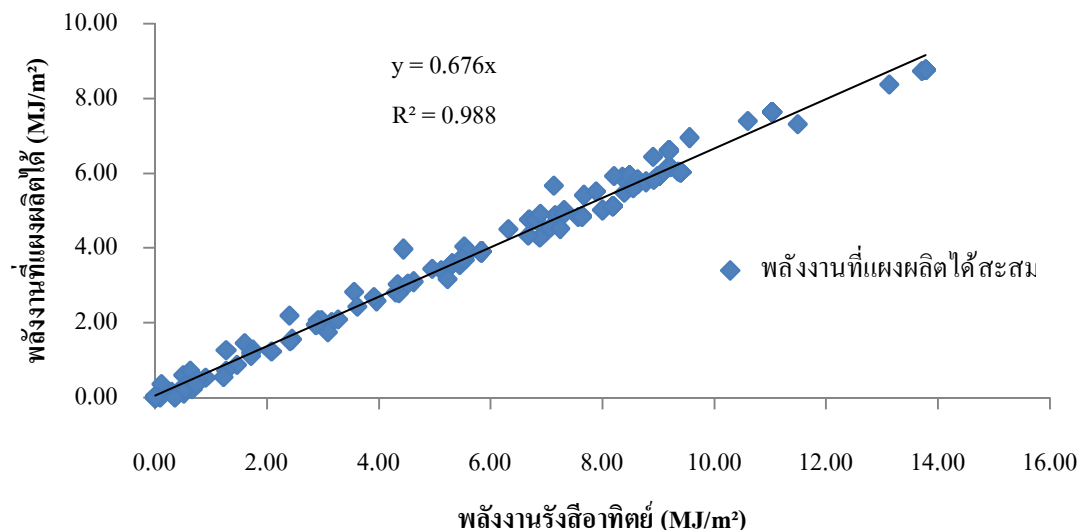
ข. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแสงอาทิตย์กับความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้ในรูปแบบสมการเชิงเส้นในหนึ่งวันเมื่อนำค่าปริมาณแสงอาทิตย์กับความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้มาหาความสัมพันธ์เชิงเส้นในหนึ่งวัน สามารถสรุปได้ดัง รูปที่ 4.4

รูปที่ 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้ กับค่าพลังงานรังสีอาทิตย์รายวันของ รีสอร์ทในเขตปริมณฑลแห่งหนึ่ง ณ วันที่ 18 ตุลาคม 2556

จากรูปที่ 4.4 แสดงให้เห็นถึงความสามารถของตัวเก็บรังสีอาทิตย์ในการเปลี่ยนรังสีอาทิตย์ให้เป็นความร้อน ในหนึ่งวันจะเห็นได้ว่าค่าพลังงานความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้นั้นเท่ากับ 0.639 เท่าของค่ารังสีอาทิตย์ซึ่งค่าที่ได้นี้เป็นค่าเฉพาะ ของตัวเก็บรังสีอาทิตย์ชนิดนี้ และที่ค่าอัตราการไหลเท่ากับ 0.7 L/s.m^2 เท่านั้น

ค. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแสงอาทิตย์กับความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้ในระยะยาวของระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์สามารถสรุปได้ดังรูปที่ 4.5

รูปที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแสงอาทิตย์กับความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้ระยะยาว

จากรูปที่ 4.5 เมื่อนำค่ารังสีอาทิตย์ในแต่ละวันและค่าความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์สามารถผลิตได้มาพล็อตรวมกัน เพื่อหาความสัมพันธ์ของพลังงานความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้เทียบ

กับพลังงานแสงอาทิตย์ที่ตกกระทบพบว่าความสัมพันธ์ของพลังงานความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้เทียบกับพลังงานแสงอาทิตย์ที่ตกกระทบจะให้ความสัมพันธ์ดังสมการถดถอยเชิงเส้นดังสมการที่ 4.1

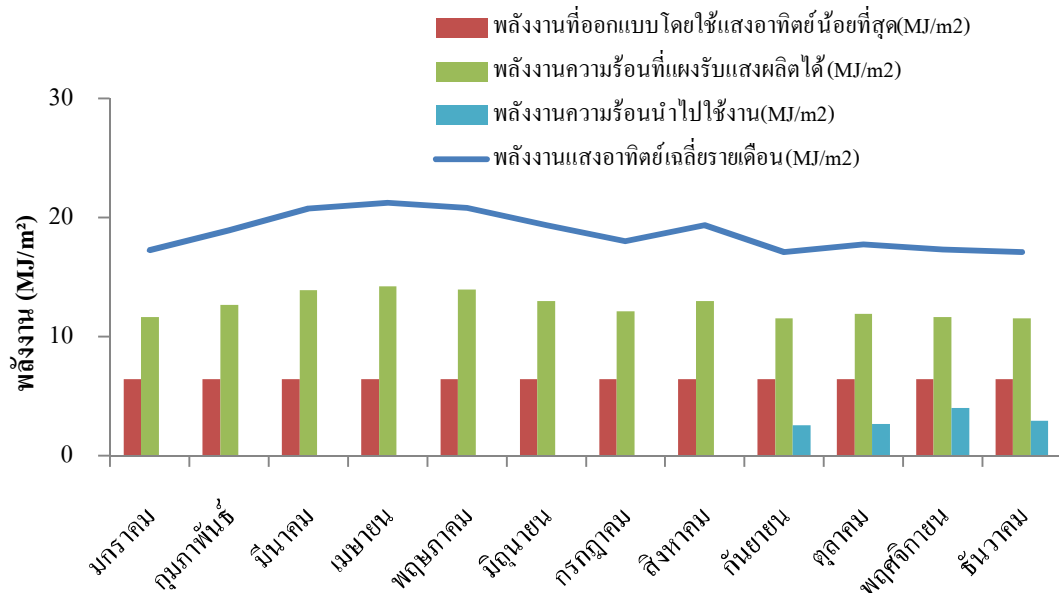
$$Y = 0.676X \quad (4.1)$$

จากสมการ 4.1 แสดงให้เห็นว่าตัวเก็บรังสีอาทิตย์สามารถเปลี่ยนพลังงานแสงอาทิตย์มาเป็นพลังงานความร้อนได้ 0.66 เท่า ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะของแผงรับรังสีชนิดนี้ ดังนั้นจึงนำมาทำนายหาค่าพลังงานความร้อนที่แผงรับแสงสามารถผลิตนี้ ร้อนได้ที่เดือนต่าง ๆ ตลอดทั้งปีได้ดังตารางที่ 4.1 โดยค่ารังสีอาทิตย์เฉลี่ยรายเดือนของรีสอร์ทในเขตปริมณฑลแห่งหนึ่ง นำมาจากแผนที่พลังงานของกรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน

ตารางที่ 4.1 อุณหภูมิภายในถังเก็บน้ำ ร้อนของระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ราคาประหยัดของรีสอร์ทแห่งหนึ่ง ด้วยสมการ 4.1

เดือน	พลังงานแสงอาทิตย์เฉลี่ยรายเดือน (MJ/m ²)	พลังงานความร้อนที่แผงรับแสงผลิตได้ (MJ/m ²)
มกราคม	17.25	11.66
กุมภาพันธ์	18.89	12.77
มีนาคม	20.71	14.00
เมษายน	21.21	14.34
พฤษภาคม	20.8	14.06
มิถุนายน	19.31	13.05
กรกฎาคม	17.99	12.16
สิงหาคม	19.31	13.05
กันยายน	17.1	11.56
ตุลาคม	17.7	11.97
พฤศจิกายน	17.3	11.69
ธันวาคม	17.08	11.55
เฉลี่ยรายปี	18.56	12.55

ง. การศึกษาความสามารถของตัวเก็บรังสีอาทิตย์เมื่อเทียบกับการประเมินความสามารถของแผงในขั้นตอนการออกแบบสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 4.6

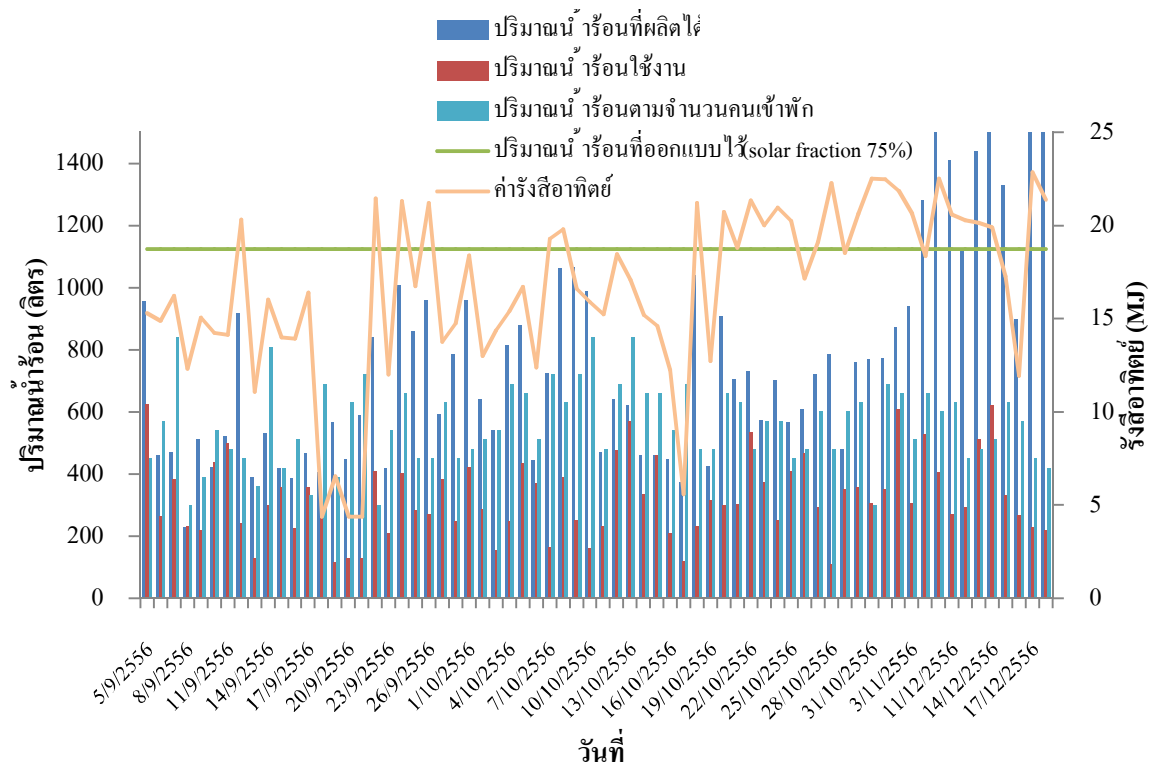

รูปที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานที่ออกแบบกับพลังงานความร้อนที่แผงรับแสงผลิตได้ในช่วงเดือนต่างๆ

จากรูปที่ 4.6 แท่งสีแดงคือพลังงานที่ใช้ในการออกแบบตัวเก็บรังสีอาทิตย์กรณี ที่กำหนดให้ประสิทธิภาพของตัวเก็บรังสีอาทิตย์เท่ากับ 50% ซึ่งน้อยกว่าความสามารถที่แผงสามารถผลิตได้จริง และในการออกแบบนั้น ใช้ค่ารังสีอาทิตย์น้อยที่สุดในรอบปีเท่ากับ $17.08 \text{ MJ/m}^2\text{day}$ กำหนดให้ Solar fraction เท่ากับ 75 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นพลังงานที่แผงรับแสงสามารถผลิตได้คือ $17.08 \times 0.5 \times 0.75$ เท่ากับ $6.405 \text{ MJ/m}^2\text{day}$ แท่งสีเขียวแสดงพลังงานความร้อนที่แผงรับแสงผลิตได้ในช่วงเดือนต่างๆจากการทำนายโดยสมการที่ 4.1 ซึ่งจะเห็นได้ว่าในทางปฏิบัติตัวเก็บรังสีอาทิตย์แบบราคาประหยัดนั้นสามารถเปลี่ยนพลังงานแสงอาทิตย์มาเป็นพลังงานความร้อนได้สูงกว่าที่ออกแบบไว้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของตัวเก็บรังสีอาทิตย์แบบแผ่นเรียบราคาประหยัดซึ่งใช้วัสดุในการสร้างจากภายในประเทศทั้งหมด

4.3 การศึกษาความสามารถของระบบ

ก. การศึกษาความสามารถของระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ทำการศึกษาโดยศึกษาความสามารถในการผลิตความร้อนของตัวเก็บรังสีอาทิตย์ว่าสามารถผลิตความร้อนได้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เข้าพักหรือไม่โดยหาความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์สามารถผลิตได้เปรียบเทียบกับปริมาณความร้อนที่นำไปใช้งานดังแสดงในรูปที่ 4.7

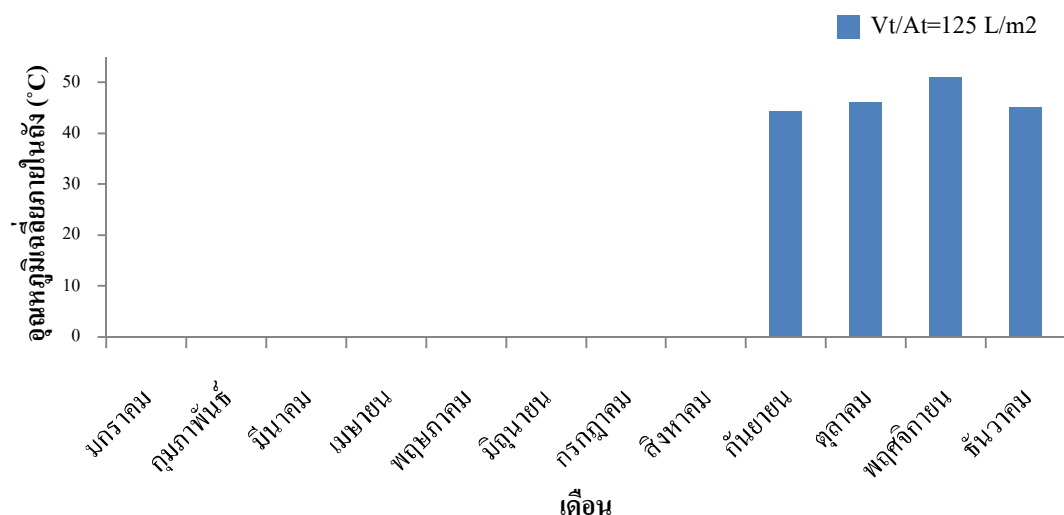

รูปที่ 4.7 กราฟแสดงการเปรียบเทียบปริมาณน้ำ ร้อนที่ผลิตได้กับปริมาณน้ำ ร้อนใช้งาน

จากรูปที่ 4.7 กราฟแท่งสีน้ำเงินคือปริมาณความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้ หาได้จากสมการที่ 3.6 เมื่อ T_o คืออุณหภูมิ น้ำร้อนที่ออกจากแผง และ T_i คืออุณหภูมิ น้ำที่เข้าแผงรับแสงจากความร้อนที่แผงได้รับนำไปคำนวณหาปริมาณน้ำ ร้อนที่อุณหภูมิ 60°C จากสมการที่ 3.7 ในทำนองเดียวกันกับกราฟแท่งสีแดงคือปริมาณน้ำ ร้อนที่นำไปใช้งาน คำนวณจากสมการ 3.8 เมื่อ T_{use} คืออุณหภูมิ น้ำร้อนใช้งาน และ T_{raw} คืออุณหภูมิ น้ำดิบ จากปริมาณความร้อนที่นำไปใช้ นำไปหาปริมาณน้ำ ร้อนที่ 60°C จากสมการ 3.9 จากปริมาณน้ำ ร้อนทั้งสองนำไปพล็อตกราฟดังรูปที่ 4.7 เปรียบเทียบกันเป็นระยะเวลาสองเดือนซึ่งจะเห็นได้ว่าปริมาณน้ำ ร้อนที่แผงผลิตได้นั้นมีค่ามากกว่าปริมาณน้ำ ร้อนที่นำไปใช้งาน แสดงว่าระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ของรีสอร์ทแห่งนี้เพียงพอต่อการใช้งาน โดยระบบที่ออกแบบไว้มีตัวเก็บรังสีอาทิตย์ที่เท่ากับ 16 ตารางเมตร สามารถสร้างความร้อนได้มากกว่าปริมาณ

ความร้อนที่ใช้งาน และเมื่อเทียบกับกราฟแท่งสีฟ้าคือปริมาณน้ำร้อนตามการเข้าพักจริงซึ่งคำนวณจาก จำนวนผู้เข้าพักจริง(คน) $\times 30$ (ลิตร/คน $\cdot$ วัน) = ปริมาณน้ำร้อนตามจำนวนคนเข้าพัก(ลิตร) โดย 30 คืออัตราการใช้น้ำต่อคนมาจากการออกแบบจะเห็นได้ว่าปริมาณน้ำร้อนที่แผงผลิตได้ยังมีค่ามากกว่าอยู่ แสดงว่าระบบที่ออกแบบโดยการประเมินตามจำนวนคนเข้าพักเต็มที่ 50 คน และใช้ค่ารังสีอาทิตย์น้อยที่สุดของปีนั้นมีความเพียงพอต่อการใช้งานในรีสอร์ทแห่งนี้ที่อุณหภูมิใดๆ

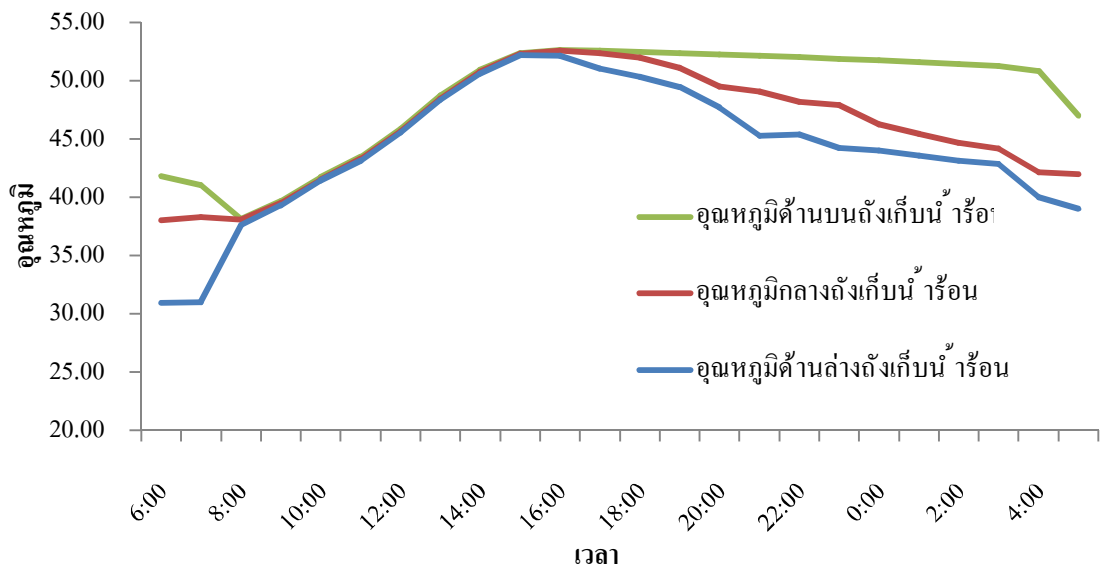
ข. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนขนาดของถังเก็บความร้อนต่อขนาดตัวเก็บรังสีอาทิตย์กับอุณหภูมิเฉลี่ยภายในถังเก็บความร้อนจากการศึกษาความสามารถในการผลิตน้ำร้อนเมื่อเทียบกับน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 60°C ในหัวข้อ 4.3 ก. ซึ่งไม่สามารถรู้ได้ว่าอุณหภูมิที่แผงผลิตน้ำร้อนส่งมาที่ถังอุณหภูมิเท่าไรและมีอุณหภูมิที่เพียงพอต่อการใช้งานหรือไม่ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาอุณหภูมิภายในถังเก็บน้ำร้อนที่ได้จากการเก็บข้อมูลจริง ณ รีสอร์ทแห่งหนึ่งในเขตปริมณฑล โดยเฉลี่ยที่ตำแหน่งล่าง กลาง และบนถังได้อุณหภูมิในช่วงสี่เดือนดังรูปที่ 4.8

รูปที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนขนาดของถังเก็บความร้อนต่อขนาดตัวเก็บรังสีอาทิตย์กับอุณหภูมิเฉลี่ยภายในถังเก็บความร้อน

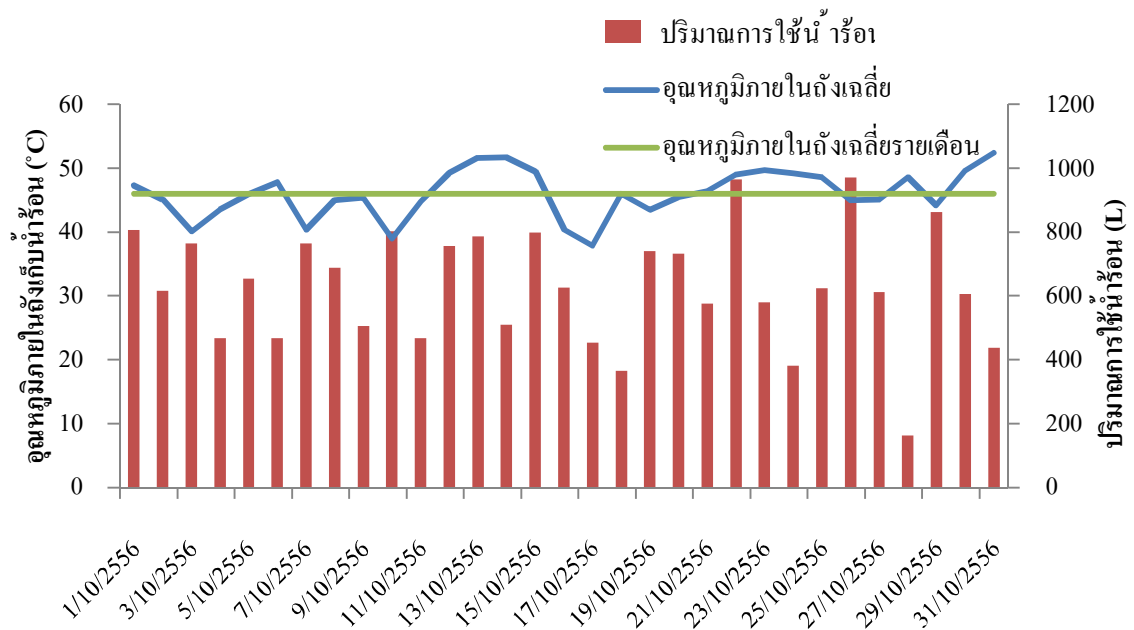
จากรูปที่ 4.8 แท่งสีน้ำเงินแสดงถึงอุณหภูมิโดยเฉลี่ยในตำแหน่งต่างๆ ได้แก่ตำแหน่งล่าง กลาง และบน ของถังเก็บน้ำร้อน ตลอดทั้งเดือน ที่อัตราส่วนระหว่างขนาดของถังเก็บน้ำร้อน V_t (ลิตร) ต่อขนาดตัวเก็บรังสีอาทิตย์ A_t (ตารางเมตร) เท่ากับ $2000/16=125$ มีอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนอยู่ในช่วง $45^{\circ}\text{C} - 50^{\circ}\text{C}$ โดยอัตราส่วนระหว่างขนาดของถังเก็บน้ำร้อนต่อขนาดพื้นที่รับแสงอาทิตย์นั้นส่งผลโดยตรงต่ออุณหภูมิภายในถังน้ำร้อนซึ่งศึกษาต่อไปในส่วนของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์

ค. การศึกษาพฤติกรรมของอุณหภูมิภายในถังเก็บน้ำร้อนเนื่องจากงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาถึงการออกแบบระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ให้เหมาะสมกับการใช้งานของรีสอร์ทในเขตปริมณฑล ผู้ศึกษาจึงศึกษารูปแบบของอุณหภูมิภายในถังเก็บน้ำร้อน ณ ตำแหน่งต่างๆ ของระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ จริง แสดงดังรูปที่ 4.9

รูปที่ 4.9 อุณหภูมิที่ตำแหน่งด้าน บน กลาง และล่าง ของถังเก็บน้ำร้อน ณ วันที่ 18 ตุลาคม 2556

จากรูปที่ 4.9 พบว่ามีอุณหภูมิเฉลี่ยเท่ากับ 46.45°C โดยมีค่ารังสีอาทิตย์เท่ากับ $18.82 \text{ MJ m}^{-2} \text{ day}^{-1}$ มีการนำน้ำออกไปใช้จำนวน 76 L ซึ่งจะเห็นได้ว่าอุณหภูมิภายในถังเก็บน้ำร้อนที่ตำแหน่งด้านล่าง กลาง และบน จะใกล้เคียงกันในเวลากลางวันเนื่องจากมีความปั่นป่วนของน้ำ ภายในถังจากการทำงานของปั๊ม หมุนเวียนโดยปั๊มจะสูบน้ำ อุณหภูมิต่ำบริเวณล่างของถังเพื่อนำไปรับความร้อนจากตัวเก็บรังสีอาทิตย์จากนั้น น้ำร้อนจะถูกส่งกลับไปที่บริเวณบนของถังด้วยเหตุนี้จึงทำให้น้ำร้อนภายในถังมีอุณหภูมิ ณ ตำแหน่งต่างๆ ที่ใกล้เคียงกันในเวลากลางวันขณะที่มีแสงอาทิตย์และอุณหภูมิของน้ำร้อนภายในถังจะแยกชั้นกันอย่างชัดเจนเวลากลางคืนซึ่งปั๊มหมุนเวียนไม่ทำงานแต่มีการใช้น้ำร้อนจากแท่งที่เข้าพักที่รีสอร์ท เมื่อผู้เข้าพักใช้งานน้ำร้อนจากระบบ น้ำร้อนที่อยู่ด้านบนสุดของถังจะถูกส่งไปใช้งานก่อนในขณะเดียวกัน น้ำเย็นก็จะถูกส่งเข้ามาในส่วนล่างของถังด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้จากรูปที่ 4.9 จะเห็นได้ว่าอุณหภูมิต่ำและกลางถังจะมีอุณหภูมิที่ใกล้เคียงกันในเวลาไม่มีแสงอาทิตย์เพราะน้ำเย็นใหม่ถูกส่งเข้ามาผสมกับน้ำร้อนบริเวณล่างและกลางถัง เมื่อนำอุณหภูมิ ด้าน บน กลาง และล่าง มาหาค่าเฉลี่ยตลอดทั้งวัน เป็นเวลาหนึ่งเดือน สามารถสรุปได้ดังรูปที่ 10 โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดเดือนตุลาคมเท่ากับ 47.5°C

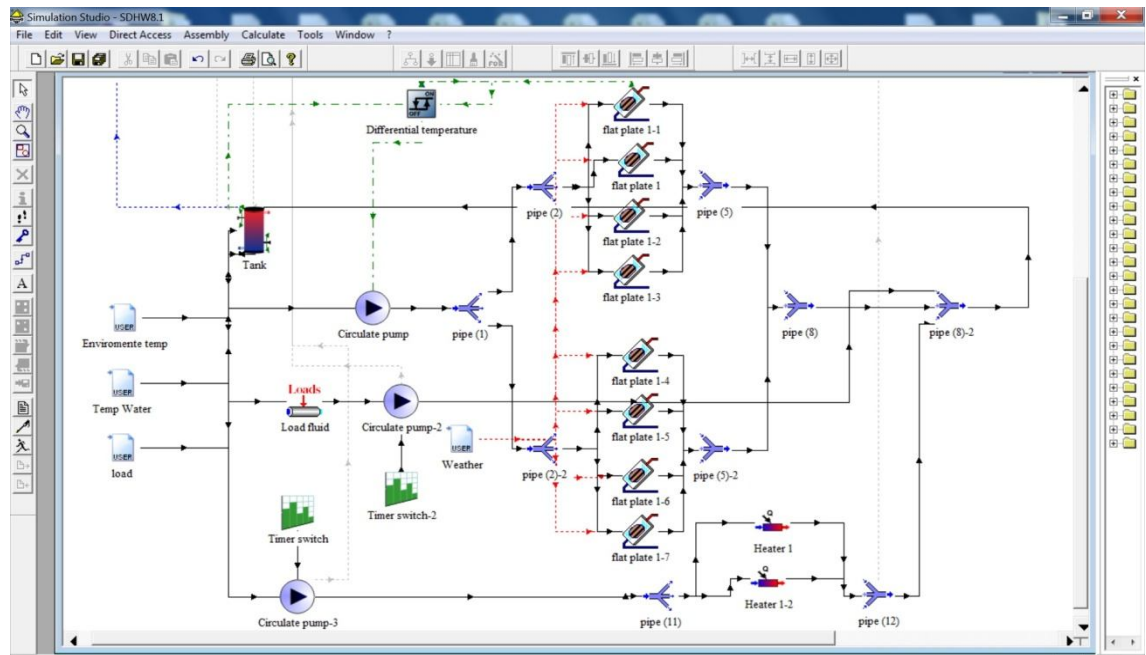

รูปที่ 4.10 แสดงอุณหภูมิเฉลี่ยภายในถังเก็บน้ำร้อนและปริมาณการใช้น้ำร้อน ในเดือน ตุลาคม 2556
มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งเดือนเท่ากับ 46 °C

จากรูปที่ 4.10 แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของปริมาณน้ำร้อนที่ผู้เข้าพักใช้ในแต่ละอุณหภูมิเฉลี่ยภายใน เดือน ตุลาคม 2556 ซึ่งจะบ่งบอกถึงความสามารถของระบบผลิตน้ำร้อนรังสีอาทิตย์ว่าสามารถผลิตน้ำร้อนให้แก่ผู้เข้าพักที่อุณหภูมิเหมาะสมกับการใช้งานตลอดทั้งเดือนหรือไม่ ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ภาพรวมของระบบต่อไป

4.4 การปรับแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานรังสีอาทิตย์ราคาประหยัดของรีสอร์ทแห่งหนึ่ง

สร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ราคาประหยัด สำหรับรีสอร์ทในเขตปริมณฑล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Trnsys version 16 โดยพิจารณาผลของสองพารามิเตอร์ คือ ขนาดถังเก็บน้ำร้อนและขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ ซึ่งมีผลต่ออุณหภูมิของน้ำภายในถังเก็บน้ำร้อนเพื่อศึกษาถึงการออกแบบระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานรังสีอาทิตย์ราคาประหยัดที่เหมาะสมสำหรับรีสอร์ทในเขตปริมณฑล

รูปที่ 4.11 แบบจำลองระบบฯ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป Trnsys version 16

4.4.1 การทดสอบแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานรังสีอาทิตย์ ราคาประหยัดของรีสอร์ทแห่งหนึ่ง

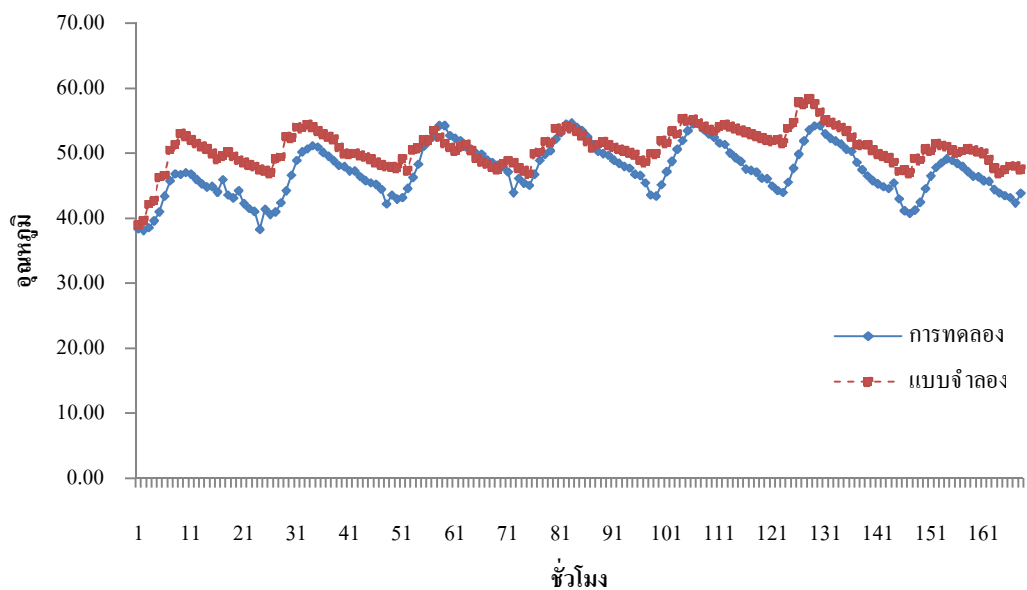
การทดสอบความถูกต้องของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เมื่อเทียบกับผลการทดลองจริง ทำการศึกษา
โดยเก็บข้อมูลอุณหภูมิ น้ำร้อนภายในถังบริเวณส่วนล่าง กลาง และบน ของถังเก็บน้ำ ร้อนเพื่อนำมา
หาค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิภายในถังนี้ ร้อนโดยอัตราไหลของน้ำ จากถังเก็บน้ำ ร้อนสู่เก็บรังสีอาทิตย์
ที่ใช้ในการทดสอบความถูกต้องของแบบจำลอง 2 กรณี คือที่อัตราไหล $0.07 \text{ L/s}\cdot\text{m}^2$ และ $0.03 \text{ L/s}\cdot\text{m}^2$

ก. ทดสอบความถูกต้องของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่เทียบกับอุณหภูมิของน้ำ ร้อนเฉลี่ยภายในถังที่
อัตราการไหล $0.7 \text{ L/s}\cdot\text{m}^2$ จำนวน 168 ชั่วโมง โดยทำการทดสอบความถูกต้องในการคำนวณด้วย
โปรแกรมสำเร็จรูป Trnsys version 16 เปรียบเทียบกับผลการทดลองจริง โดยเงื่อนไขในการจำลอง
ระบบเพื่อทดสอบความถูกต้องดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 เงื่อนไขในการจำลองระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานรังสีอาทิตย์

ตัวแปร	ขนาด
ถังเก็บน้ำ ร้อน	2000 L
พื้นที่รับแสงอาทิตย์	16 m ²
อัตราการไหล	0.07 L/s·m ² , 0.03 L/s·m ²
ปั๊ม	0.5 HP
กำลังไฟฟ้า Heater	3500×2 W
ระบบความร้อนเสริมการตั้งเวลา Timer	4.00, 5.00, 6.15, 20.15, 22.45 น.
ระบบน้ำ ไหลกลับ การตั้งเวลา Timer	1.45, 3.45, 4.30, 5.15, 6.15, 7.00, 7.45, 13.45, 16.45, 18.45, 20.00, 22.00, 24.00 น.
ระบบหมุนเวียน ตั้ง DTC	5-3 °C

ทำการจำลองระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานรังสีอาทิตย์ด้วยเงื่อนไขเดียวกับระบบที่ใช้งานจริงดังตารางที่ 4.2 ซึ่งผลการจำลองระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานรังสีอาทิตย์เวลาหนึ่งสัปดาห์ ดังรูปที่ 4.12

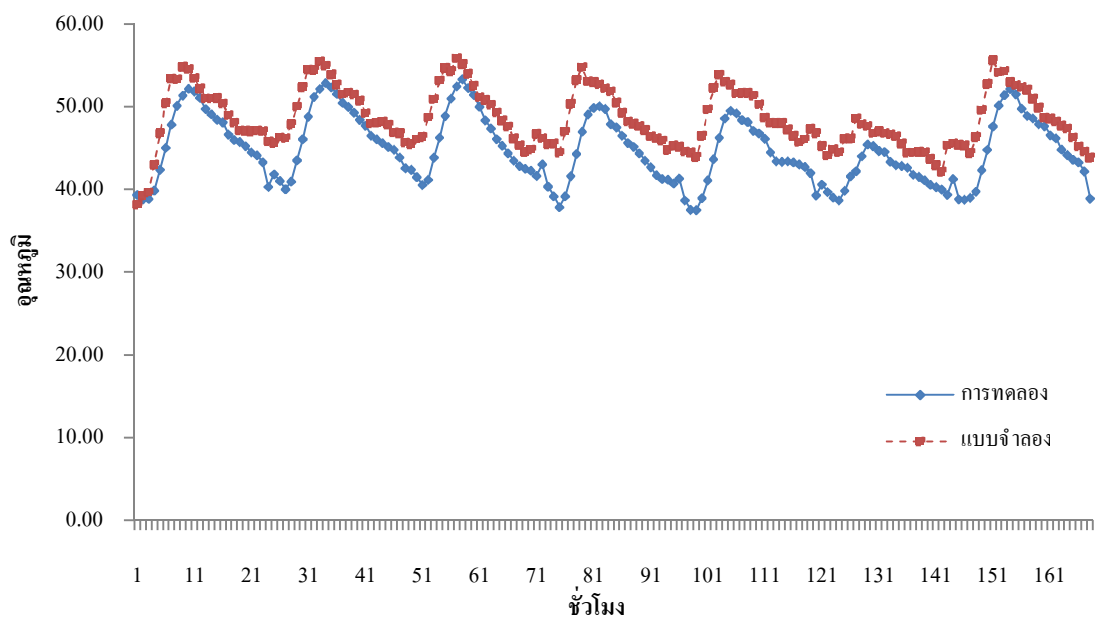

รูปที่ 4.12 ค่าอุณหภูมิภายในถังเฉลี่ยที่ได้จากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เมื่อเทียบกับค่าอุณหภูมิในถังเฉลี่ยจากการทดลองจริง

จากรูปที่ 4.9 แสดงผลการจำลองระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานรังสีอาทิตย์เปรียบเทียบกับผลการทดลองจริง วันที่ 20-26 ตุลาคม 2556 โดย เส้นสีฟ้าคืออุณหภูมิของน้ำ ร้อนในถังเฉลี่ยจากการทดลองจริงที่

ตำแหน่ง บน กลาง และ ล่าง เส้นสีแดงคืออุณหภูมิของน้ำ ร้อนในถังเฉลี่ยจากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

ข. ทดสอบความถูกต้องของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่เทียบกับอุณหภูมิของน้ำ ร้อนเฉลี่ยภายในถังที่อัตราการไหล 0.3 L/s.m^2 จำนวน 168 ชั่วโมง โดยทำการทดสอบความถูกต้องในการคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Tmsys version 16 เปรียบเทียบกับผลการทดลองจริง โดยเงื่อนไขในการจำลองระบบเพื่อทดสอบความถูกต้องดังตารางที่ 4.2 ผลการจำลองระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานรังสีอาทิตย์เวลาหนึ่งสัปดาห์ ดังรูปที่ 4.13

รูปที่ 4.13 ค่าอุณหภูมิภายในถังเฉลี่ยที่ได้จากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เมื่อเทียบกับค่าอุณหภูมิในถังเฉลี่ยจากการทดลองจริง

จากรูปที่ 4.13 แสดงผลการจำลองระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานรังสีอาทิตย์เปรียบเทียบกับผลการทดลองจริง วันที่ 11-17 ธันวาคม 2556 โดย เส้นสีฟ้า คือ อุณหภูมิของน้ำ ร้อนในถังเฉลี่ยจากการทดลองจริงที่ตำแหน่ง บน กลาง และ ล่าง เส้นสีแดงคือ อุณหภูมิของน้ำ ร้อนในถังเฉลี่ยจากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

4.4.2 สรุปผลการทดสอบแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เปรียบเทียบกับผลที่ได้จากการทดลองจริง

ตัวแปรที่สำคัญในการจำลองระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ นั้นประกอบด้วย

1. ค่ารังสีอาทิตย์
2. อุณหภูมิสภาพแวดล้อม
3. อัตราการไหลของน้ำ ร้อนผ่านตัวเก็บรังสีอาทิตย์

ซึ่งจากการจำลองโดยใช้เงื่อนไขเดียวกันคือใช้ ค่ารังสีอาทิตย์ และอุณหภูมิสภาพแวดล้อมเดียวกันแต่เปลี่ยนแปลงค่าอัตราการไหลของน้ำ ร้อนที่ผ่านวาล์วเก็บรังสีอาทิตย์สามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.3

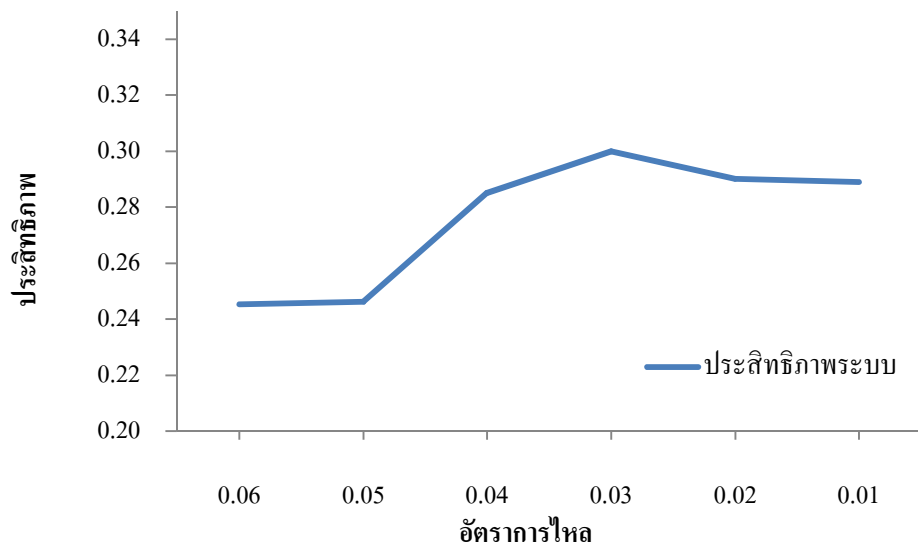
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบแบบจำลองระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์กับผลการทดลองจริง

กรณีที่	วันที่ทดลอง	อุณหภูมิเฉลี่ย °C	อัตราการไหล
1	การทดลอง (20-26 ตุลาคม 2556)	47.30	0.07
	แบบจำลองทางคณิตศาสตร์	50.73	0.07
	เปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อน	7%	-
2	การทดลอง (11-17 ตุลาคม 2556)	44.84	0.03
	แบบจำลองทางคณิตศาสตร์	48.67	0.03
	เปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อน	9%	-

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบอุณหภูมิเฉลี่ยภายในถังน้ำ ร้อนที่ ตำแหน่ง ล่าง กลาง และบน ภายในถังเก็บน้ำ ร้อนจากการทดลองจริงกับอุณหภูมิเฉลี่ยภายในถังเก็บน้ำ ร้อนจากแบบจำลองด้วย โปรแกรม Tmsys เฉลี่ยจำนวน 7 วัน สามารถสรุปผลการเปรียบเทียบได้ดังนี้ กรณีที่ 1 เปรียบเทียบ ผลการทดลองที่อัตราการไหล $0.07 \text{ L/s}\cdot\text{m}^2$ โดยมีเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อน 7% จากผลการทดลอง จริง และในกรณีที่ 2 เปรียบเทียบผลการทดลองที่อัตราการไหล $0.03 \text{ L/s}\cdot\text{m}^2$ มีเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อน 9% จากผลการทดลองจริง

4.5 การศึกษาหาอัตราไหลที่เหมาะสมกับระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ ราคาประหยัด ณ รีสอร์ทแห่งหนึ่ง

ทำการทดลองโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่ได้ทำการทดสอบความถูกต้องตามหัวข้อที่ 4.4 มา ศึกษาผลของอัตราการไหลของน้ำ ร้อนที่ผ่านวาล์วเก็บรังสีอาทิตย์ โดยเปลี่ยนแปลงตัวแปรคืออัตราการไหล ของน้ำ ร้อนที่ผ่านวาล์วเก็บรังสีอาทิตย์เพื่อหาอัตราไหลของน้ำ ร้อนที่เหมาะสมโดยเทียบกับประสิทธิภาพรวม ของระบบดังรูปที่ 4.14

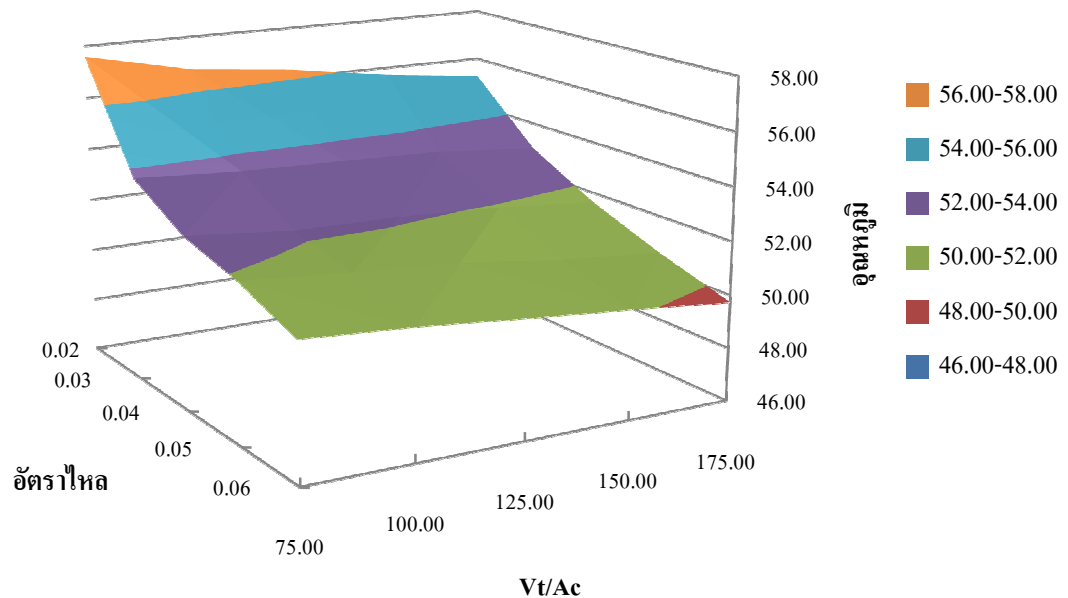

รูปที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราใช้กับประสิทธิภาพรวมของระบบ

จากรูปที่ 4.14 จะเห็นได้ว่าอัตราการใช้ของน้ำที่ผ่านตัวเก็บรังสีอาทิตย์มีผลต่อประสิทธิภาพรวมของระบบซึ่งอัตราการใช้ที่เหมาะสมอยู่ที่ $0.03 \text{ L/s}\cdot\text{m}^2$ จากรูปที่ 4.14 ที่อัตราการใช้ของน้ำที่ผ่านตัวเก็บรังสีอาทิตย์สูง แต่มีค่าประสิทธิภาพต่ำเนื่องจากความร้อนจากตัวเก็บรังสีอาทิตย์สามารถถ่ายเทความร้อนสู่น้ำได้น้อยทำให้ประสิทธิภาพต่ำและเมื่อลดอัตราการใช้ของน้ำที่ผ่านตัวเก็บรังสีอาทิตย์ลงจะเห็นได้ว่าระบบมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเรื่อยๆและมีค่ามากที่สุดที่อัตราการใช้ $0.03 \text{ L/s}\cdot\text{m}^2$ และจะมีค่าลดลงอีกเมื่ออัตราการใช้ลดลง เนื่องจากตัวเก็บรังสีอาทิตย์สะสมความร้อนไว้สูงเกินไปทำให้เกิดการสูญเสียทางความร้อนขึ้นซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพรวมของระบบ

4.6 การศึกษาผลของขนาดถังเก็บน้ำร้อนต่อขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ต่ออุณหภูมิเฉลี่ยภายในถังเก็บน้ำร้อน

ในการศึกษาผลของขนาดถังเก็บน้ำร้อน (V_r) ต่อขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ (A_c) ด้วยแบบจำลองทางคณิตศาสตร์โดยโปรแกรม Trnsys 16 โดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่ได้ทดสอบความถูกต้องในหัวข้อ 4.4 มาใช้ทดลองผลของขนาดถังเก็บน้ำร้อนต่อขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ กับอัตราการใช้ของน้ำที่ผ่านตัวเก็บรังสีอาทิตย์ซึ่งส่งผลต่ออุณหภูมิเฉลี่ยของน้ำร้อนในถังเก็บน้ำร้อนดังแสดงในรูปที่ 4.15

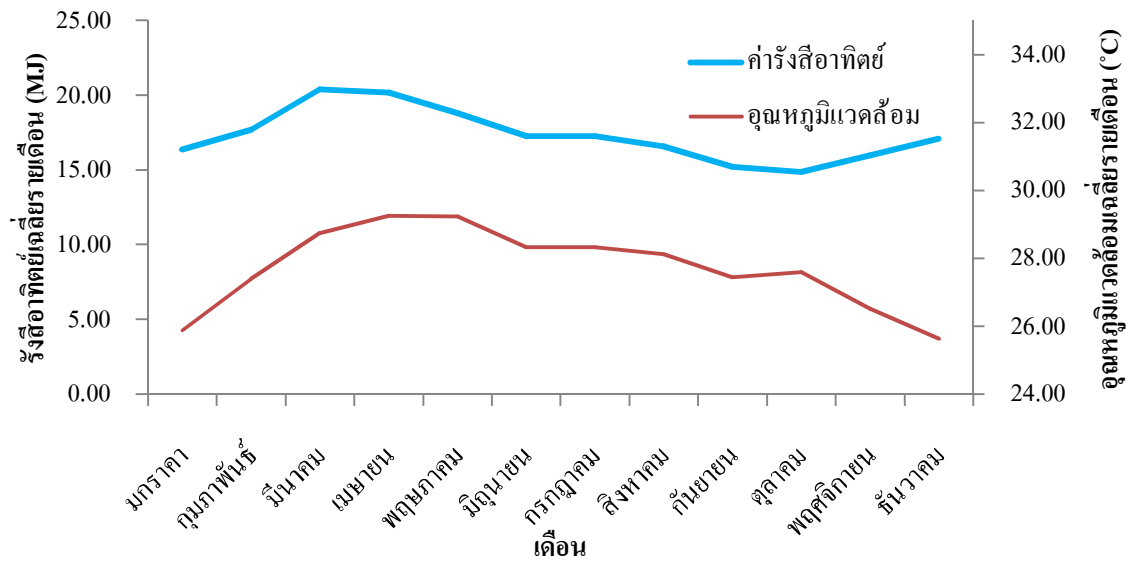

รูปที่ 4.15 ผลของขนาดถังเก็บน้ำร้อนต่อขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์และอัตราการไหลต่ออุณหภูมิเฉลี่ยในถังเก็บน้ำร้อน

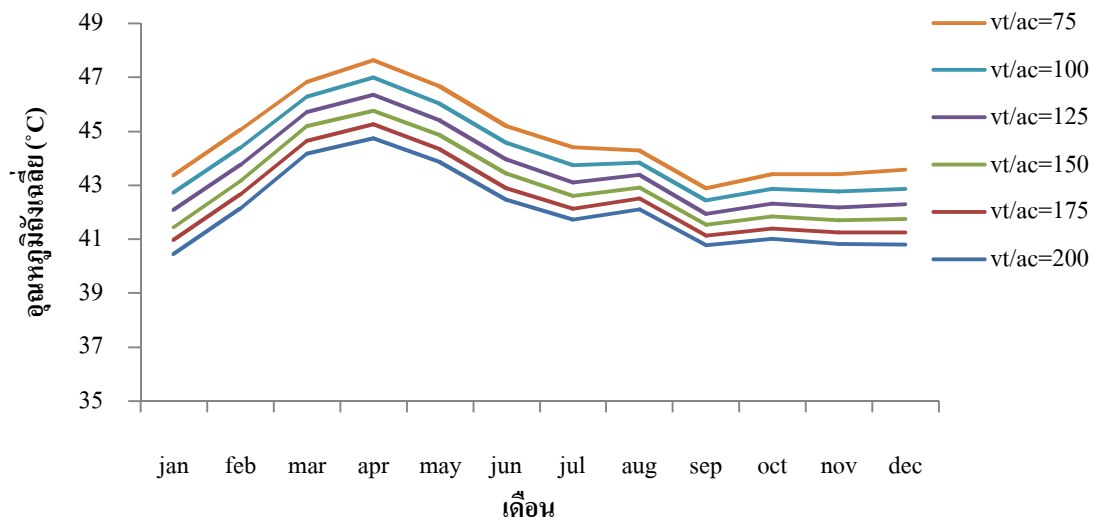
จากรูปที่ 4.15 จะเห็นได้ว่าอุณหภูมิเฉลี่ยภายในถังเก็บน้ำร้อนมีค่าสูงที่สุดเมื่ออัตราส่วนระหว่างขนาดถังเก็บน้ำร้อนต่อขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์มีค่าน้อยและมีอัตราการไหลของน้ำผ่านตัวเก็บรังสีอาทิตย์ที่ต่ำแต่การออกแบบในลักษณะนี้ผู้ออกแบบจะต้องใช้ตัวเก็บรังสีอาทิตย์จำนวนมากกว่าขนาดความจุของถังน้ำร้อนซึ่งทำให้ต้นทุนในการสร้างสูงตามไปด้วยและอาจมีประสิทธิภาพที่ต่ำเนื่องจากมีการสูญเสียความร้อนสูง ในอีกด้านหนึ่งอุณหภูมิภายในถังน้ำร้อนจะมีค่าน้อยเมื่ออัตราการไหลของน้ำผ่านตัวเก็บรังสีอาทิตย์มีค่าสูง จากรูปที่ 4.15 จะเห็นได้ว่าที่ในทุกๆค่าของ (V/A_c) ที่มีอัตราการไหลสูง มีอุณหภูมิของน้ำภายในถังเก็บน้ำร้อนอยู่ที่ประมาณ 50-52 °C เนื่องจากความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์สามารถถ่ายเทสู่น้ำได้น้อย

4.7 การศึกษาผลของขนาดถังเก็บน้ำร้อนต่อขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ระยะยาว

ในการศึกษาผลของขนาดถังเก็บน้ำร้อน (V_r) ต่อขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ (A_c) ด้วยแบบจำลองทางคณิตศาสตร์โดยโปรแกรม Trnsys โดยมีค่ารังสีอาทิตย์และอุณหภูมิแวดล้อมเฉลี่ยรายเดือนดังรูปที่ 4.16 และใช้เงื่อนไขเดียวกับระบบที่ใช้งานจริง

รูปที่ 4.16 สภาวะแวดล้อมที่ใช้ในการจำลองระบบฯ

รูปที่ 4.17 อุณหภูมิภายในถึงเฉลี่ยที่ได้จากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ณ อัตราส่วนขนาดถึงเก็บน้ำ ร้อน(V_r) ต่อขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์(A_c) ต่างๆ

จากรูปที่ 4.17 แสดงผลของอุณหภูมิภายในถึงเฉลี่ยที่ได้จากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เป็นเวลา 1 ปี ซึ่งจากการออกแบบตามข้อกำหนดของ ASHRAE นั้นได้ขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ขนาด 16 ตารางเมตร และมีขนาดของถังเก็บน้ำ ร้อน 2,000 ลิตร มีค่า (V_r/A_c) เท่ากับ 125 ซึ่งได้อุณหภูมิภายในถึงเฉลี่ยเท่ากับ 47.17 °C และเมื่ออัตราส่วนขนาดถึงเก็บน้ำ ร้อน (V_r) ต่อขนาดพื้นที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ (A_c) ลดลงจะเห็นได้ว่าระบบผลิตน้ำ ร้อนมีอุณหภูมิเฉลี่ยภายในถึงเก็บน้ำ ร้อนเพิ่มขึ้น โดยมีอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการใช้งานอยู่ในช่วงประมาณ 45-50 °C

4.8 การศึกษาการออกแบบระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ราคาประหยัดให้เหมาะสมกับการใช้งาน สำหรับรีสอร์ทในเขตปริมณฑล

ทำการศึกษาโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่ทดสอบความถูกต้องแล้วจากหัวข้อที่ 4 โดยทำการจำลองเป็นระยะเวลาหนึ่งอาทิตย์และใช้ข้อมูลพฤติกรรมการใช้ น้ำ ร้อนเฉลี่ยจากการเก็บข้อมูล ณ รีสอร์ทแห่งหนึ่งที่ได้ศึกษาไปแล้วในหัวข้อที่ 4.1 และใช้อัตราการไหลของน้ำ ผ่าตัวเก็บรังสีอาทิตย์ที่ 0.03 L/s ซึ่งได้จากการศึกษาในหัวข้อที่ 4.5 มาทำการจำลองระบบด้วยแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในกรณีต่างๆ โดยเปลี่ยนแปลงค่า Solar fraction ซึ่งส่งผลต่อขนาดของระบบ โดยสามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาการออกแบบระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ราคาประหยัดสำหรับรีสอร์ทในเขตปริมณฑล

กรณี	Solar fraction	พื้นที่รับแสง (m ²)	ขนาดถัง (Liter)	Q-Coll (MJ)	Q-Load (MJ)	Q-Heater (MJ)	Tank-average (°C)
1	0.90	20	2000	622.67	488.81	0	52.19
2	0.75	16	1600	536.40	492.81	3.19	50.93
3	0.60	12	1200	433.91	498.26	22.14	49.41

จากตารางที่ 4.4 การศึกษาการออกแบบระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ราคาประหยัดให้เหมาะสมกับการใช้งาน สำหรับรีสอร์ทในเขตปริมณฑลในกรณีต่างๆ ได้ทำการศึกษาถึงปริมาณความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์สามารถผลิตให้แก่ระบบ (Q-Coll) และปริมาณความร้อนที่นำไปใช้งาน (Q-Load) เพื่อเปรียบเทียบความเพียงพอของระบบผลิตน้ำ ร้อนๆ ที่ได้ออกแบบในกรณีต่างๆ จากตารางที่ 4.4 เมื่อเปรียบเทียบปริมาณความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์สามารถผลิตได้กับ ปริมาณความร้อนที่นำไปใช้งานจะเห็นได้ว่าในกรณีที่ 1, 2 ตัวเก็บรังสีอาทิตย์สามารถผลิตความร้อนได้มากกว่าความร้อนที่นำไปใช้งาน ส่วนในกรณีที่ 3 ปริมาณความร้อนที่ตัวเก็บรังสีอาทิตย์ผลิตได้นั้นไม่เพียงพอต่อการใช้งานของรีสอร์ท โดยระบบจะดึงความร้อนจากระบบความร้อนเสริมเข้ามาช่วย และในส่วนของคุณสมบัติเฉลี่ยภายในถังเก็บน้ำ ร้อนนั้นทั้ง 3 กรณี มีอุณหภูมิที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าการออกแบบระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับรีสอร์ทในเขต
 ปริมณฑลควรเลือกใช้กรณีที่ 2 เพราะในกรณีที่ 1 เป็นการออกแบบโดยใช้ค่า Solar fraction เท่ากับ
 0.9 ซึ่งทำให้ระบบมีขนาดใหญ่เกินกว่าความต้องการน้ำ ร้อนของรีสอร์ทในสภาวะปกติ และใน
 กรณีที่ 3 เป็นการออกแบบโดยใช้ค่า Solar fraction เท่ากับ 0.6 ซึ่งระบบผลิตน้ำ ร้อนพลังงาน
 แสงอาทิตย์ไม่สามารถผลิตความร้อนได้เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำ ร้อนที่สภาวะปกติ